

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 240. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerda, 1936. október 21.

Ciano gróf berlini útja a nemzetközi érdeklődés előterében

Nagyfönöságu állásfoglalás készül a spanyolországi események kérdésében
— Összehívják a semlegeségi bizottságot —

A spanyol polgárháboru drámájának utolsó felvonása

Londonból jelentik: Hivatalos helyen megerősítik azt a hírt, hogy a Szovjetunio kérelmére ismét ülésre hívták össze a semlegeségi bizottságot. Plymouth lord, a bizottság elnöke hétfőre magához kérte a német, olasz és portugál követeket, és felelősségre vonta őket, hogy Anglia még mindig nem kapott választ arra a jegyzékre, amelyet az angol kormány különféle ügyekben intézett a három fegyverszállítással meggyanusított országhoz.

Párisból jelentik: A Le Jour című jobboldali lap jelentése szerint a Potez repülőgépgyár Meaultes városában lévő telepén hét teljesen új rendszerű bombavetőgépet átfestettek és mind a hét gép ismeretlen rendeltetéssel elrepült. Hét másik kisebb típusú Potez-

CIANO gróf, olasz külügyminiszter

gépet ugyancsak ma indítottak utnak. A vállalat igazgatósága a lap munkatársának megtagadott minden felvilágosítást a gépek rendeltetéséről. A Le Jour bizonyosra veszi, hogy ezek a repülőgépek Spanyolországba indultak, ahol a kormány rendelkezésére bocsájtják őket.

La Corunából jelentik: Az itteni rádióállomás közölte a felkelő csapatok legutóbbi hivatalos harctéri jelentését, amely szerint a guadarrami fronton a kormánycsapatok megkísérelték, hogy ellentámadásba menjenek át, azonban 320 halott hátrahagyásával kénytelenek voltak visszavonulni. A peruei frontszakaszon a felkelők lelőtték öt kormányrepülőgépet.

A spanyol fővárosban már készülődnek a polgárháboru drámájának utolsó felvonására.

Tenerifából érkezett jelentés szerint a felkelők tüzérése az utóbbi huszonnégy órában állandó tűz alatt tartotta a madrid—valenciai vasutvonalat és azt teljesen használhatatlanná tette.

Madridból jelentik: A kormánycsapatok felsőbb parancsra néhány kilométert visszavonultak és elfoglalták a stratégiailag kitűnően elkészített állásaikat. Navacernonál aránylag csend volt, csak a felkelők repülőgépei működtek, de eredményt nem értek el. A többi frontokon a helyzet változatlan. Az Oviedo körüli harcok tovább tartanak és a bányászok súlyos veszteségeket okoztak a nemzetieknek. Lasnavasnál a kormánycsapatok megfutamították a felkelőket, akik 100 halottat hagytak a csatatéren és harminchat foglyot vesztek. (Rador.)

A berlini tárgyalások négy pontja

Londonból jelentik: Az angol sajtó élénken tárgyalja Ciano gróf olasz külügyminiszter berlini útjának tulajdonképpeni célját. A Daily Telegraph Ciano gróf útjának célkitűzéseit négy pontba foglalja össze:

1. A locarnoi értekezlet ügye.
2. Az olasz—német megegyezés, különös tekintettel Ausztriára.
3. Berlin és Róma jövő magatartása a Népszövetséggel szemben.
4. A spanyol helyzet és annak várható fejleményei.

Rómából érkezett hírek szerint Németország most már elkészítette az Angliához intézendő válaszijegyzék végleges szövegét. A jegyzék átnyújtása azonban csak Ciano gróf berlini útja után történik meg. A német válaszijegyzék arra az álláspontra helyezkedik, hogy a kormány hajlandó megkezdeni a locarnoi egyezményre vonatkozó tárgyalásokat.

Francia és német lapvélemények

A francia sajtó is élénk figyelmet szentel Ciano gróf olasz külügyminiszter berlini útjának. A lapok valószínűnek tartják, hogy a német és az olasz külügyminiszterek nagyfontosságú határozatokat hoznak a spanyol eseményekkel kapcsolatban. Elsősorban azt fogják meghatározni, hogy mi történjen abban az esetben, ha a Szovjet felmondja a semlegeségi megállapodást és nyíltan a spanyol kormány mellé áll. A november nyolcadikán Bécsben összeülő külügyminiszteri értekezlet ügye is szóba kerül. A római jegyzőkönyv köré csoportosult államok minden valószínűség szerint fel fogják szólítani a német kormányt, hogy küldjön ki megfigyelőt az értekezletre. Az angol sajtó szerint Ciano gróf berlini útja során fog tisztázódni, hogy a francia—szovjet szerződésre való tekintettel, a két állam milyen közös álláspontot fogad el a locarnoi kérdésben.

Ciano gróf olasz külügyminiszter berlini látogatásával kapcsolatban a Völkische Beobachter ezeket írja:

Burgosból jelentik: A felkelők jelentése szerint Anduernél megismétlődött az Alcazar védőinek az esete. Ebben a városban egy kisebb felkelő csoport már a polgárháboru kitörése óta tartotta magát. A népiront csapatai állandó ostrom alatt tartották a várost. A felkelők több ízben kitörték a városból és nagymennyiségű lőszert és élelmiszert zsákmányolva, tartották magukat mindaddig, amíg a felmentés meg nem érkezett.

Barcelonából jelentik: Október 19-én hivatalos jelentést adtak ki arról, hogy Barastro közelében a nemzetiek erőyes támadást kezdtek, amelyben repülőgépek, lovasság, tüzérés és tankok vettek részt. A sierra—cubierrei fronton a kormánycsapatok előőrsét megerősítették állásaikat. Almudevarnál légi harc volt és itt a kormány repülőgépei visszavonulásra kényszerítették a nemzetiek zépeit.

Lisszabonból jelentik: A „Libertad” nevű spanyol kormányhajó elfogta a „Parana” nevű halászcsoportot és még hét spanyol halászhajót. Az akcióban még hat kormányhű hadihajó segédkezett. A halászhajók legénységét fogva tartják. (Rador.)

Bizonyosra vehetjük, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter azzal a jóleső érzéssel fog visszatérni hazájába, hogy baráti törekvéseit a német kormány és a német nép szeretetteljesen fogadta és viszonzta. Ez a látogatás kifejezője annak a történelmi ténynek, hogy Németországban és Olaszországban azonos eszmék jutottak diadalra, hogy a két nép akaratmegnyilatkozása sok tekintetben közös uton halad.

A Berliner Tagblatt a következőket írja:

Ciano gróf berlini látogatása annak bizonyítéka, hogy végleg megszűnt a feszültség Németország és Olaszország között. Bizonyos, hogy ez a tény nem csak a két országnak, hanem valamennyi európai államnak javára válik. Olaszországgal való jóviszonyunknak alapja az a törekvés, hogy állást kell foglalni minden olyan európai törekvés ellen, amely a béke felőrgatását célozza.

Londonból jelentik: Lapjelentések szerint a munkáspárt kérte a parlament rendkívüli ülésének összehívását, hogy a spanyol eseményeket megvitassák. Előreláthatóan a kormány nem tesz eleget a kérelemnek, mert október 29-én a parlament ugysis összeül. (Rador.)

Népszövetségi statisztika a világ aranykészleteről

Genéből jelentik: A Népszövetség havonta megjelenő hivatalos bulletinje statisztikai adatokat közöl a különböző államok aranykészleteinek eltölódásától. Eszerint a folyó év első 9 hónapjában Franciaország aranykészlete 635 millió dollárral csökkent, míg Németországé 5, Csehszlovákiáé pedig 2 millióval. Ezzel szemben az Egyesült-Államoké 425, Angliáé 328, Belgiumé 27 és Japáné 17 millió dollárral emelkedett. A világkereskedelem 1936. július havában 9 százalékkal volt magasabb, mint az elmúlt esztendő ugyanezen hónapjában.

Felmentették Groza volt minisztert politikai bűnpörében

— Lázítással vádolták az Ekés-front több vezetőjét —

Deva-ról jelentik: Ma hirdetett ítéletet a deva-i törvényszék abban a nagyérdekeségű politikai perben, amelynek középpontjában a Groza Petru, volt miniszter vezetése alatt levő Ekésfront állott. A per előzményeihez tartozik, hogy az Ekésfront még múlt év októberében gyűlést tartott a hunedoara-megyei Vetel községben. A népgyűlés után Galna községi jegyző feljelentést tett Groza Petru volt miniszter és a gyűlés többi felszólalói ellen, akiket azzal vádolt meg, hogy beszédeknek lázító, illetve rágalmozó tartalmuk volt.

Nagy érdeklődés mellett folyt le a vádlott Groza Petru kihallgatása, akitől az elnök előbb megkérdezte, hogy volt-e már büntetve.

— Nagyon is sokszor az utóbbi két évben — mondotta Groza — amióta a parasztek oldalán állok.

Vörhenyjárvány fenyeget Arad-on

A városi főorvos felhívása a szülőkhöz

Arad-város főorvosi hivatala értesíti a közönséget, hogy az utóbbi időben olyan gyakoriak lettek a vörhenymegbetegedések, hogy a járvány jellegét öltik. Míg a tavasszal és nyáron átlag 15—20 beteget tartottak nyilván az arad-i főorvosi hivatalban, jelenleg a nyilván tartott vörhenybetegék száma ötven. A legutóbbi arad-i nagy vörhenyjárvány óta 12—13 év múlt el és ezért nem lehetetlen, hogy a sorozatos megbetegedések egy új, nagyobb méretű járvány kezdetét jelentik.

Több külföldi és belföldi városban, így többek között Cluj-on és Bucuresti-ben már hónapok óta tart a vörhenyjárvány. A betegségnek azonban az idén aránylag könnyű lefolyása van: kétszázöt beteg közül ugyanis csak egy halt meg. Ennek ellenére a főorvosi hivatal figyelmezteti a szülőket, hogy ne engedjék gyermekeiket olyan helyekre, ahol sok ember van együtt, tartsák tisztán őket és óvják meg gyermekeiket a fertőzéstől, a gyakori kéz- és szájomosás útján.

Öngyilkosok

Írta: FRANCIS AMBRIÈRE.

A nagyseprű vacsora után a gyönyörű teraszon ültünk és feketekávéval ittunk, kibámulva a holdfényben fürdő csodálatos Loire-völgyre. Hirtelen megcsendült a telefon. Háziasszonyunk, Châtelienne felugrott és kisértett. Egy pillanat múlva visszajött. Mindnyájan láttuk, hogy rossz hírt hallhatott.

— A fivérem volt, — mondta férjéhez fordulva — ő, ne ijedj meg, nincs semmi baja. De azt mondta, hogy Brunon öngyilkos lett.

Mindnyájan elnémultunk. Ismertük ezt a Brunont, akiről szó volt.

— Szájába lőtt, — folytatta Châtelienne — mindenki értetlenül áll szemben a tragédiával. Iróasztalán kikészítve volt üzemeinek mérlege, amely szerint valamennyi gyára nagyszerűen megy. Feleségét és gyermekeit most küldte el Biarritzba és úgy volt, hogy a héten ő is utánuk megy.

Brunon egyike volt a vidék leggazdagabb gyárosainak. Látszatra a legboldogabb, legkiegyensúlyozottabb ember.

— Érthetetlen — mondta az egyik vendég.

— Nos, — szólalt meg egyszerre Hauguet, a legidősebb közöttünk, — sohase lehet tudni... Emlékeznék még Jacques Baraudera? Régi történet ez. Ugyanolyan körülmények között élt és halt meg, mint Brunon. De Baraude halálának titkát én ismerem. Husz év óta nem beszéltem róla. Most, hogy már őt is elfelejtették, családja is kihalt, elmondom önöknek. Csak arra kérek mindenkit, még most se szellőztessék a történetet.

— Jacques Baraude nagyiparos volt, okos művelő, tehetséges, páratlan energiájú ember. Az az ember, akinek minden sikerül. Fiatalon nősült, Emma la Bracheriet vette el, akit szenvedélyesen

Elnök: A vád szerint azzal gyanúsította meg a megyei prefektust, hogy tükröt és butort vásárolt közpénzekből. Kérem mindenekelett, hogy kizárólag a vád tárgyára szorítkozzék.

Vádlott: Nem állítottam, hogy ezeket a tárgyakat a prefektus a maga használatára vásárolta. Ezekkel a bevásárlásokkal kapcsolatosan egyébként Ghita Pop képviselő sokkal részletesebb tájékoztatást adott egy sokezer főre menő népgyűlésen.

A kihallgatott tanúk, egytől-egyig környékbeli parasztek azt állították, hogy a népgyűlésen arra biztatták volna a parasztekot, hogy ne vegyenek részt a közmunkákon. A vád tanúi sem tudták megerősíteni állításait. A tanúkihallgatások után a vád-, majd a védőbeszédre került a sor. Dr. Radu Olteanu védő kifejtette, hogy a feljelentés tulajdonképpen egy kis, helyi önkényur műve, aki ilyen módon vélte megvédeni féltett privilégiumait. A törvényszék ma hirdetett ítéletet, amelyben

Groza Petru volt minisztert, Moga Ioan és Gh. Man vádlottakat felmentette és egyedül Miron Belea vádlottat találta bűnösnek és egy hónapi elzárásra és 2000 lei pénzbüntetésre ítélte.

A felmentő ítélettel a nagyérdekeségű politikai bűnper befejezést nyert.

Eltemették gróf Bréda Viktornét

Nagy részvét közepette ment végbe kedden délelőtt gróf Bréda Viktorné temetése. A reggeli órákban számos arad-i és arad-megyei előkelőség érkezett meg a lökösházai Bréda-kastélyba, így Vásárhelyi János és neje, Takácsy Miklós, Issekutz Géza arad-i bankigazgató, Andrenyi Lajos, megérkezett Budapestről Bohus Zsigmond, valamint Kovács Sebestyén Endre felsőházi tag, Kovács Sebestyén Miklós, dr. Kovács Sebestyén László, a Magyar Általános Hitebank igazgatója, az arad-i származású Uchritz-Amadené, Almássy Denise, Almássy Alajos, vala-

Ardeal és Banat kereskedelmi képviselőinek jelenlétében

ünnepil meg november 8-ikán tízéves jubileumát az arad-i fűszerkiskereskedők szindikátusa — Ülést tartott az előkészítő bizottság

Az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa — mint arról már megemlékeztünk — november 8-ikán tartja meg tizesztendő fennállásának évfordulója alkalmából diszkozyulését, amelyen számos ardeal-i kereskedelmi egyesület képviselteti magát. Az a bizottság, amelyet a diszkozyulás előkészítésével bíztak meg, hogy összegezze az eddigi munka eredményét, ma ülést tartott Lapusca Teodor elnöklete alatt. A bizottság megállapította, hogy a diszkozyulásra már eddig is tömeges jelentkezés érkezett vidékről, így tehát az országos kongresszusnak is beillő diszkozyulésen az előjelekből ítélve Ardeal és a Banat valamennyi számottevő kereskedelmi egyesületének kimagasló egyéniségei vesznek részt.

A jubiláris közgyűlés ünnepélyes részének lefolyása után a bizottság által kidolgozott nagyszabású tervnek megfelelően, három szakelőadás hangzik el. Előadókként Izsák Mihályt, az aradeai Kereskedelmi Csarnok és Endre Károlyt, a timisoara-i Kereskedő Egyesület főtitkárát, valamint dr. Kelemen Gábort, az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa ügyészét sikerült megnyerni. Izsák Mihály az egyesületi szervezkedésről, Endre Károly adó- és illetékügyekről, dr. Kelemen Gábor pedig a községi adók körüli sérelmekről tart előadást.

mint a környező megyék előkelő földbirtokoscsaládai, végül pedig Elek, Kevermes és több környékbeli község lakosainak kiüldöttsége. A délelőtti órákban megérkezett az arad-i földbirtokoshoz Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának részvéttávirata is. A koszoruk és virágcsokrok valóságos tömege halmozta el a ravatalt.

Délelőtt fél 11-kor kezdődött meg a gyászszertartás, amelyet Reidl esperes, Bosorviczky Lajos kétegyházi plébános és két káplán szolgáltató nagyszámu közönség jelenlétében. A szertartás után a birtokon levő családi kriptában helyezték örök nyugalomra az elhunytat.

szerelett. Tanuja voltam az esküvőn, mint ahogy társa legtöbb üzletében. Így hát nagyon jól ismerem. Soha embert olyan boldognak nem láttam mint őt. S később, mikor egyik katasztrófa a másik után érte, emelje fölve viselte sorsát és nem tört meg. Felesége a Loireba fulladt egy csónakkiránduláson. Fiát, André-t 15 éves korában elküldte — mint ő mondta — egy angliai iskolába és a gyerek — ezt is ő mesélte — egy vadászkirándulásán elpusztult. Baraude kettőzött erővel vetette magát a munkába, kiheverte a csapásokat és egy idő múlva úgy találtam, vigasztalódik egy kis nővel, akivel titokban viszonyt folytatott.

— Minden üzleti terve sikerült, — folytatta Hauguet — talpraállt lelkiileg és mikor azt hittem, megint boldog, egy szép napon agyonlőtte magát. Halála után való nap levelet kaptam tőle, amelyben elmondja, miért kellett meghalnia. Mikor felesége szerencsétlenül járt, nekilátott, hogy az asszony holmiját átnézzze. Egy nap az íróasztal titkos fiókjában levélköteget talált. Mikor az első sorokat elolvasta, ájulás környékezte. A levelek egy szerelmes férfi levelei voltak, név nélkül, megszólítás nélkül. És egyik levélben a következő szörnyű sorokat olvasta: „Könyörgöm, írj minden leveledben fiunkról, Andréről. Szörnyen szenvedek, ha arra gondolok, hogy az az ember, aki a világ előtt férjednek számít, mindennap megöleli és fiának nevezi, mintha az ő fia lenne. Mikor ragadhat-

lak el már téged és André-t ettől a nyomorulttól!”

— Tehát nemcsak Anna csapta meg, hanem még fia sem volt az övé! A fiut azonnai eltávolította a háztól, nem Angliában, hanem egy provençei faluban neveltette. A gyermek kétségbeesve, hogy elhagyják, két év múlva jelentkezett az idegenlélőba és Marokkóban az arabok agyonlőtték. Baraude úgy érezte, hogy az igazságszolgáltatás nevében cselekedett.

— Sok-sok évvel később egy nap egy idegen asszony jelentkezett nála. „Uram, — mondta — Braziliából jövök, ahol 25 év óta élek. Az ön feleségének legjobb barátja voltam. Mielőtt Amerikába utaztam, megkértem a feleségét, hogy őrizzen meg egy csomag levelet, amelyet nem vihettem el magammal. Arra kérem most, adja vissza nekem ezeket a leveleket.” Baraude halálapadt lett. Faggatni kezdte az asszonyt és pillanatok alatt kiderült, hogy az asszonyt is Emmának hívták, mint feleségét és fia is volt, akinek neve André volt. Felesége tehát hű volt hozzá és akit megölelt Marokkóban, tulajdon fia volt.

— Két nap múlva, — fejezte be elbeszélését Hauguet — miután rendezte kötelezettségeit, lezárta könyveit és megírta nekem vallomását, megölte magát... Azért mondom, sohase tudhatjuk, mi rejtezik egy emberben, egy ember életében. Vannak olyan szörnyű tréfák az életnek, amelyek után megváltás a halál...

CORSO:

Holnap, csütörtökön premier!

Telefon 5-65.

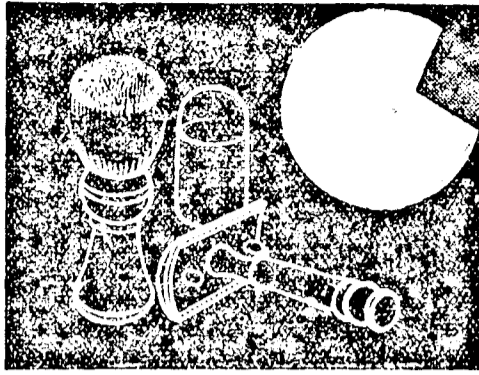
Felejtjük el a multat...

Eggerth Márta egyetlen ideai filmje, Bolváry Géza rendezésében. Elejétől végig ének és zene! Lenyűgöző cselekmény! Csillogó kiállítás!

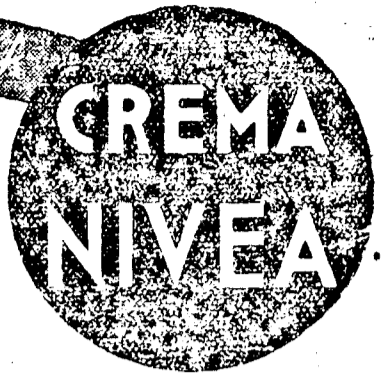
Ma utoljára: **ALLOTRIA.**

Sajtó- és propagandaügyi-minisztériumot állít fel a kormány

Bucuresti-ből jelentik: A „Curentul” szerint a kormány sajtó- és propagandaügyi minisztérium felállítását tervezi. Ez a minisztérium magában foglalná az összes sajtótudósítói és propaganda szolgálatokat, amelyek minden egyes minisztériumban külön is fel voltak állítva. Ha ez a terv nem sikerülne, úgy államtitkárt neveznenek ki, akire az összes sajtóügyleket bízák.

valami, hogy ne feszüljön a bőre borotválkozás után. Ezért előtte mindig dörzsölje be arcát egy kis Niveával.

Visszarendeli Arad-ra a vasut-igazgatóságot Timisoara-ról a CFR vezérkara

Az őszi hadgyakorlatok kedvező epilógusa — Tabacovici CFR-elnök-igazgató és Macovei vezérigazgató arad-i látogatásának szenzációkeltő következményei

Timisoara-ról érkező hír szerint ismét időszerűvé vált a timisoara-i vasutigazgatóság Arad-ra való áthelyezésének kérdése, még pedig olyan formában, amely valóban komolyan mondható és amely reményt ad arra, hogy ez az Arad gazdasági életének szempontjából oly nagyfontosságú probléma végre kedvező megoldáshoz érkezik el.

Amióta a vasuti üzletvezetőséget Timisoara-ra áthelyezték, újból és újból felmerült a visszahelyezés terve és az illetékes arad-i tényezők számtalanszor jártak közbe annak érdekében, hogy Arad visszakapja ezt a nagyfontosságú intézményt, amelynek részére tudvalevőleg szinte teljesen üresen áll rendelkezésre a gyönyörű arad-i üzletvezetőségi palota. Az arad-iak közbenjárásai nem vezettek kellő sikerre és az események úgy hozták magukkal, hogy most ne arad-i kezdeményezésre, hanem magának a CFR vezérigazgatóságának jobb megfontolása következtében vetődjön fel egészen határozott formában a vasutigazgatóság visszahelyezésének terve.

A legutóbbi hadgyakorlatok alkalmával ugyanis Tabacovici, a CFR igazgatótanácsának elnöke, Macovei vasuti vezérigazgató és a

nagyvezérkar képviselője megtekintették a timisoara-i vasutigazgatóság épületét és azt nem tartották megfelelőnek. Mindhárman átjöttek Arad-ra, ahol megtekintették az itteni épületet, amelyet már eredetileg a vasutigazgatóság céljaira építettek és ezt természetesen megfelelőnek találták. A timisoara-i vasutigazgatóság tudvalevőleg bérházban talált elhelyezést

és ez az épület — amely ma már a pénzügy-minisztériumé — tényleg nem is felel meg. A vasutigazgatóság már külön palotát is akart építeni, a tervek elkészültek, de az építkezésből mindeddig semmi sem lett és e öreláthatólag nem is lesz.

Az áthelyezésre vonatkozó megbeszéléseket Bucuresti-ben folytatják és előreláthatólag rövidesen döntenek, még pedig Arad javára. Ha a vasutigazgatóság visszakerül Arad-ra, ez egyet jelent azzal, hogy Timisoara-ról számos tisztviselő kötozik ide, másrészt pedig jelentékenyen növekedik Arad forgalma azok számával, akik a vidékről kell hogy ide bejöjjenek, hogy a vasutigazgatóságnál különböző ügyeket elintézzék.

Értesüléseink szerint úgy Arad-városa, mint a szakmai érdekképviseletek ismételten közbenjárnak majd a vasut vezérigazgatóságánál a timisoara-i vasutigazgatóság Arad-ra való helyezése érdekében.

Interpellációk jegyében nyílik meg a parlament őszi ülésszaka

Bizottságok alakulnak minden megyei székhelyen az árdrágítások letörésére

Bucuresti-ből jelentik: A miniszteri felelősségről szóló törvényt végleges formába öntötték, úgy, hogy rövidesen minisztertanács elé terjesztik. Az igazságügyminiszter a felirati nyilatkozat szövegének megszerkesztésén dolgozik. Valószínűre veszik, hogy a karácsonyi szünetig a parlament csak néhány kisebb jelentőségű javaslattal foglalkozik és a parlamenti ülésszak első része az interpellációk révén, inkább politikai jelleggel bír majd. Elsősorban külpolitikai jellegű kérdések kerülnek megvitatás alá. A miniszterelnök valószínűleg nagyobb nyilatkozatot tesz a fegyverkezésről és a megkötött szerződésekről. A nemzeti-parasztpárt Madgearu után széleskörű vitát kezdeményez a gazdasági helyzettel kapcsolatosan. Kormányhoz közelálló körökben úgy vélik, hogy a közoktatásügyi államtitkári állást nem töltik be, sőt rövidesen megszüntetik. Az Adeverul értesülése szerint Tătărescu miniszterelnök szilárdan elhatározott szándéka, hogy semmiféle változást nem eszközöl a kormány összetételében. Azt hiszik, hogy még a parlamenti ülésszak kezdete előtt a liberális párt többféle parlamenti megnyilatkozásra készül. Nincs kizárva, hogy összehívják a liberális párt állandó bizottságát, amely jóváhagyja a kormány tevékenységét. Dinu Bratianu a napokban megbeszélést folytat Tătărescu miniszterelnökkel.

Az igazságügyminiszter a napokban értekezletet hív össze a vészhiirterjesztés elnyomására vonatkozó törvény alkalmazásáról. A törvényt különösen azokkal szemben akarják alkalmazni, akik a román pénzzel kapcsolatosan terjesztenek hamis híreket.

Iuca belügyminiszter tegnap nyilatkozott a sajtó képviselői előtt a spekuláció megfékezéséről és az idegenek ellenőrzéséről.

Valamennyi megyében bizottság alakul, amely a prefektusból, polgármesterből, a fogyasztók és a kereskedők egy-egy képviselőjéből áll. Ez a bizottság fogja megállapítani az árakat és intézkedni fog, hogy az árakat be is tartsák, valamint arról is, hogy az árakat el ne reítsék.

Az árdrágítókkal szemben szigorú eljárás indul és ha szükségesnek látszik, úgy újabb árucikkeket is besoroznak a közszükségleti cikkek közé.

Ami az idegenek ellenőrzését illeti, erre vonatkozólag a hét folyamán fogják kiadni a végleges rendelkezést. A tartózkodási engedélyek jóváhagyását a belügyi, munkaügyi és iparügyi minisztérium megbizottaiból álló bizottság fogja végezni és ez a bizottság fog ügyelni a törvény végrehajtására.

Vasárnap a liberális párt Cluj-on gyűlést tart, amelyen részt vesznek a prefektusok, a képviselők és az ardeal-i liberális párt fiatal tagjai. Ez alkalommal Titu Gane tanár ismét megnyitja tanulmányi körét, amelyen a központi pártszervezet több vezető tagja is részt vesz.

Gyászülés a magyar parlamentben

Budapestről jelentik: Két havi szünet után ma ült össze először a magyar parlament. Az ülés megnyitása után az elnök bejelentette, hogy Darányi Kálmán kormányt alakított, majd kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg Gömbös elhunyt miniszterelnökről. A sötét ruhába öltözött képviselők állva hallgatták végig az elnök parentáló szavait. Ugyancsak a megnyitó ülésen parentáltak el Wolf Károlyt, a keresztény párt elnökét. A gyászjelül az elnök tíz percre felfüggesztette az ülést. Ezután a képviselőház elhatározta, hogy négy órás üléseket fog tartani. A magyar felsőházban Széchenyi Bertalan parentálta el Gömbös Gyula elhunyt miniszterelnököt. A felsőház tagjai állva hallgatták végig a beszédet.

URANIA 5, 7.15 és 9.15 órákor. Telefon: 2-32.

„Szökik a menyasszony”

Páratlan ötletességgel és humorral megrendezett vígjáték. — A Stan és Bran rendezőjének. Hal Roach-nak egy újabb sikere. — A világhírű tévéműsor, a tradíciókra hű család és egy bájos leány mulatságos kalandjai.

Robert Young és Evelyne Venable.

— Román, magyar, német feliratok. —

Honoráriumként vette fel az adóvégrehajtó az adótörlesztésbe befizetett összegeket

Feltűnéskeltő feljelentés az arad-i vizsgálóbíró előtt — Kihallgatták az ügy szereplőit

Néhány héttel ezelőtt feltűnést keltő bünavádi feljelentés érkezett be az arad-i ügyészséghez. A feljelentés azzal vádolta meg Barnau Ioan zimand-i adóvégrehajtót, hogy az adótörlesztésképpen hozzá befizetett összegeket nem fizette be az államhoz, hanem azokat egyéni honoráriumként kezelte, amelyeknek ellenében az érdekelt gazdáknak kérvényeket írt, adóleszállítások ügyében. A továbbiakban azt állította a feljelentés, hogy Barnau ilymódon körülbelül husz gazdától 80 ezer leit vett fel. A bűnügyet az első számú vizsgálóbírói hivatalnak osztották ki, ahol dr. Hutiu Marcu vizsgálóbíró kezdte meg a kihallgatásokat. Barnau erőiesen tagadta a vádat, a keddi délelőtt folyamán azonban több gazdát hallgattak ki, akik terhelő vallomást tettek az adóvégrehajtóra. Az ügyben a napokban befejezik a vizsgálatot és az iratokat az ügyészséghez továbbítják, a vádirat elkészítése végett.

AZ IDEI RADIO ÉVAD SZENZÁCIÓJA az akkumulátort helyettesítő „DURA-OPTIMA-FÜTŐELEM”, mely az eddigi akkumulátorok használatát teljesen feleslegessé teszi. Ezen fűtőelemet nem kell utánaoltítani és semmilyen kezelést nem igényel. Nagy teljesítménye révén igen gazdaságos és bekapcsolásától teljes kimerüléséig állandó és zavartalan vételt biztosít. Olcsóbb és kényelmesebb az akkumulátornál. Ezen fűtőelemek minden viszonteladónál kaphatók. Ajánlattal szolgál „DURA-MŰVEK R. T. Timisoara.” 5049

Megkezdődött a Romániai Grafikai Munkások Szövetségének VI. kongresszusa

Csehszlovák és holland kiküldöttek üdvözlése

Cluj-ról jelentik: A Memorandului-uccai Gutenberg-Otthonban vasárnap délelőtt nagy érdeklődés mellett vette kezdetét a Romániai Grafikai Munkások Szövetségének hatodik kongresszusa. A kongresszusra nemcsak a negyvenkét vidéki nyomdászszervezet kiküldöttei jelentek meg teljes számban, hanem képviseltette magát a Csehszlovákiai Nyomdai Munkások Szövetsége is Nemecek főtitkár, a cseh parlament tagja, valamint a Nemzetközi Litoográfiai Szövetség is Roelofs holland kiküldött által. A kongresszus első napja alakításokkal telt el. A Romániai Grafikai Munkások Szövetségének nevében Gabriel elnök német és magyar nyelven, Urzică Gheorghe alelnök pedig román nyelvű megnyitó beszédében üdvözölte elsősorban a külföldi vendégeket, utána pedig a vidéki szervezetek kiküldötteit.

Az elnöki üdvözlés elhangzása után először a csehszlovákiai kiküldött, Nemecek főtitkár beszélt, aki elsősorban a csehszlovákiai testvérszövetség üdvözlését, utána pedig a Nemzetközi Nyomdászszervezet főtitkárságának üdvözlését tolmácsolta. Ismertette a Nemzetközi Nyomdászszervezetnek eddigi működését és kifejtette, hogy a szervezet, mint mindig, ugy most is a béke szolgálatában áll, majd a németországi grafikai munkások helyzetét ismertette. Hatalmas tetszés és tapsvihar fogadta a csehszlovákiai kiküldött beszédét. A zaj csillapodása után Roelofs holland kiküldött emelkedett szólásra, akit a Nemzetközi Litoográfiai Szövetség bizott meg azzal, hogy a kongresszuson résztvegyen. A holland kiküldött szeretetteljes szavakkal üdvözölte a romániai grafikai munkásokat, sikert kért tanácskozásaikra.

A nemzetközi kiküldöttek üdvözlő beszéde után a romániai szociáldemokrata-párt szak szervezeti tanácsának nevében hangzottak el üdvözlő beszédek. Ezek után igazolták a vidéki kiküldötteket, délután pedig a kongresszus tárgysorozatának és tanácskozási rendjének megállapítására került sor. A kongresszus érdemi tanácskozásait hétfőn folytatták. A kongresszus szakmai és szervezkedési kérdések kerülnek megvitatás alá.

A hétfőn délelőtt kezdődő ülésen a romániai grafikai munkások szervezetének negyedik kerülete, azaz a bucuresti-i kerület javaslatának megvitatására került a sor. Ugyanis a bucuresti-i kerület, mint három évvel ezelőtt, a fővárosban tartott kongresszuson újra felvette a romániai grafikai munkások székhelyének a fővárosba való áthelyezését. A javaslatot annakidején elvetették, azzal az indoklással, hogy a fővárosi nyomdászszervezet még nem eléggé fejlett.

A transilvania-i kerületek most is azon az állásponton vannak, ellenvetésüket azzal indokolva meg, hogy a fővárosi mintegy három ezer nyomdász közül alig hatszáz van megszervezve. A székhely áthelyezésére csupán a bucuresti-i kerület tökéletes megszervezése esetén lehet szó.

Az arad-i kerületet a kongresszuson Kozsinek Sándor elnök, az Aradi Közlöny nyomdavezetője és Voștinar Gheorghe képviseli.

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-re!

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Bul. Regele Ferdinand 4. Telefon: 151.

Fiókkiaadóhivatal Bul. Regina Maria 19.

Színház - Művészet

Hubermann Bronislav vagyonokat érő Stradiváriusának utja Newyorktól Arad-ig

A világ legértékesebb hegedűjén játszik november 7-ikén Arad-on a legnagyobb élő hegedűművész

Hubermann Bronislav, a huszadik század legzseniálisabb hegedűfenoméneje, aki mint ismeretes november 7-ikén Arad-on tart hangversenyt a Kulturpalotában. — néhány hónappal ezelőtt Amerikában hangversenyezett és az egész világsajtót bejárta az a szenzáció, hogy a szinte felbecsülhetetlen értékű hegedűjét, a feltűve őrzött valódi Stradiváriusát hangverseny után ellopták. Hubermann Bronislavot még az sem vigasztalta meg, hogy a biztosító intézet, — ahol hegedűje biztosítva volt, —

100.000 dollárt, a mi pénzünkön 16—18 millió leít fizetett ki.

A világhírű hegedűművész hatalmas összegeket tűzött ki a „becsületes megtaláló”-nak és az amerikai rendőrség remek munkát végzett, mert néhány hét leforgása alatt

megtalálta a kincseket érő hangszert, amelyet sértetlen állapotban adtak át a nagy művésznek. Azóta Hubermann Bronislav ismét ezen a csodálatos hangszerezen játszik és ezzel a hegedűvel jön november 7-én Arad-ra, hogy feledhetetlen estét szerezzen Arad zenekedvelői számára.

Hubermann Bronislav november 7-iki hangversenye iránt érthetően nagy az érdeklődés. Mindenki, aki Arad társadalmi életében számít és aki kultúrembernek tartja magát, részt akar venni ezen a messze kimagasló művészi eseményen, amely egyben az utóbbi évek legszebb társadalmi megmozdulása is. Az Arad-i Gyermekvédő Egyesület, — amely a hangversenyt rendezzi, — reméli, hogy a jótékony cél érdekében is mindenki jegyet vált Hubermann Bronislav hangversenyére. Jegyek elővételben Szabó Albert főtéri üvegnagyáruházában.

Korunk legújabb csodája:

Leszállnak a mozivásznonról és a nézők feje fölött hintáznak az „AUDIOSCOP”-film szereplői

Tapasztalatok az első plasztikus mozgóképről — A közönség közé hajtott labda és egyebek — Új világ tárul elénk a bűvös szemüvegen keresztül

Amikor az „AUDIOSCOP”-ról akarunk beszámolni, olyasféle elfogódottságot érezünk, mint mikor az első beszélő-filmvel kapcsolatos benyomásainkat vetettük papírra. Az apró jelenetekből összeállított plasztikus mozgókép bizonyosságot szolgáltat arról, hogy a háromsziki, hogy úgy mondjuk „tapintható” film nem tartozik a feltalálók elérhetetlen képzelődései közé. Bár az „AUDIOSCOP” még csak sokatígérő jövő kezdetének mondható, a nézőközönségre gyakorolt hatása máris oly nagy, hogy egészen szokatlan élménynek számít. Minden eshetőség meg van arra, hogy néhány év elteltével a maga nemében olyan kifogástalanul tökéletes lehessen, mint a beszélő filmek, amelyek a szó szoros értelmében „szemünkklátára” fejlődtek ki.

Mi is az a plasztikus film?

Az „AUDIOSCOP”-filmet, amely, mint említettük apró jelenetekből áll, szemléltető és magyar nyelvű felirattal is ellátott mozgóképes magyarázat vezeti be. A közönség mindjárt tisztába jöhet a plasztikus film lényegével.

Két különböző szögből felvett, különféle színű, egymásra másolt mozgófényképről van szó, amelyet a néző piros és zöldüvegű szemüvegén keresztül három síkban kiterjednek érzékel.

Meg kell állapítanunk, hogy az „AUDIOSCOP”, amelyet most első ízben lesz alkalma látni városunk közönségének százszázalékos sikert fog aratni. Ezt a bemutatás után elemi erővel felzúgó taps is bizonyította.

A piros és zöld szemüveg feltevése nélkül alakatlan és homályos lilás árnyék és körvonalozatlan alakok imbolyognak a vásznon, a bűvös okulárén keresztül azonban varázssütésre plasztikussá válik minden.

De térjünk rá, hogy mit látunk a SELECT-mozgó sajtóbemutatóján.

Meglepetések sorozata

Sportembert látunk, aki labdát hajt a vásznonról felénk. A labda, ez a különben érzékelhetetlen, vetített semmiség — most jön a csoda! — elhagyja a vásznat a sötétségen keresztül a közönség közé vágódik. Minden néző visszahököl,

mert úgy érzi, hogy a mozivásznonról felérepülő labda fejbe vágja. De ez még semmi Freccskeltek le önt már szódavizzel a mozivásznonról? Mert bennünket bizony csaknem nyakon öntött egy tréfáskedvű filmszínész. Szinte elkaptuk fejünket, nehogy a vásznonról sietőrege alázuuló karvastagságú vizsugár nyakunkba zuduljon.

Revütáncosnő mozgatja lábait a zene ütemére. Az istenért, csak orron ne rugjon! Nagyon kell vigyázni, mert lábai, amelyeket felváltva kecsesen rug előre, ott mozognak a közönséggel zsúfolt széksorok között, valahol a sötétségben.

Tetszett az a csinos, fiatal hölgy is, aki hintán ülve, kis nekirugaszkodással egészen a mozi utolsó széksorig lendült. Úgyes volt a trombitás is, aki tologatható hangszertét addig toltja előre, míg a fülbemászó dallamot nem sikerült valósággal „fűllünkbe muzsikálni.” A trombita torka, bár a trombitás a vásznon játszott, ott fénylő néhány centiméternyi távolságban a szemünkkel s egész közelről áradtak belőle a hangok. Ilyen az „AUDIOSCOP”, amely a film történetének kétségkívül új és érdekes korszakát jelenti. A vetített emberek nem egysíkban mozgó, lapos figurák többé. Kihajolnak, leszállnak a vásznonról, orron rugnak és nyakon öntenek orvul a sötétben.

Szezonnyitó

a magyar színházban

Lázasan folynak az előkészületek az október 27-én bemutatandó „Néma levente”-ből. Diszletek, butorok — melyek Olasz Lajos szakszerű vezérlése alatt készültek — teljes pompában várják hogy méltó keretben adjanak Heltai Jenő világsiker aratott remekművének. Bálint Anna, a fiatal tehetséges művésznő, nemcsak kiváló alakításával, de remekbe készült korhű tolettjeivel szenzációt fog kelteni. A többi szereplők: Hegyessy Magda, Varga Ilonka, Berec Mancsi, Székely Ibolya, Lázár Hilda, Horváth László, Jávor Alfréd, Tarnay József, Lukács Ede, Olasz Lajos és Kozma Hugó — a darab rendezője — ünneppé fogják avatni a „Néma levente” bemutatóját.

Városi Színház

Október 27.

Este 8 és fél órakor:

Október 27.

„NEMA LEVENTE” A magyar színtársulat bemutató előadása.

Huszezer lei pénzbüntetésre ítélték egy előkelő arad-i köztisztviselő feleségét,

mert súlyosan bántalmazott az arad-i korzón egy ismert uriaszonyt. — Egy kettős incidens szereplői az arad-i büntető járásbíró előtt

Még hónapokkal ezelőtt nagy feltűnést keltett az arad-i társasági életben az a kettős incidens, amely két előkelő arad-i köztisztviselő családjának tagjai között történt. Az első incidens a vonaton történt Arad és Deva között. A vonaton utazott egy ismert arad-i orvos felesége és huga, valamint egy ugyancsak előkelő állásban levő arad-i köztisztviselő felesége. Utazás közben az orvos feleségének huga kiment a fülkéből és amikor visszatért, a köztisztviselő felesége ült a helyén. Az uriaszony és az urieleány között szóváltás keletkezett, amelynek következtében az urieleány tettelesen inzultálta ellenfelét. Az ügy egyébként a büntető járásbíró elé is került, amely ötezer lei pénzbírságra ítélte az urieleányt.

Az ügy azonban még nem nyert befejezést, mert néhány héttel az izgalmas utazás után a köztisztviselő felesége és az orvos felesége között az arad-i korzón keletkezett incidens a közhivatalnok felesége súlyosan inzultálta az orvosnét, aki egyébként egy magas közjogi méltóságot betöltött személyiség leánya. Ujabb per indult meg és az arad-i járásbíró előtt tartott tárgyalások alkalmával számos izgalmas összetűzés történt úgy az ügyben szereplők — mindhárom feltűnő szépségű urihölgy — valamint a felek jogi képviselői között. Az ügyben dr. Lazar Aurel és dr. Vuia

Tiberiu ügyvédek meghallgatása után ma hozott ítéletet a bíróság. A járásbíró a második számú incidens ügyéből kifolyólag az előkelő tisztviselő feleségét huszezer lei pénzbüntetéssel sújtotta. Az elítelt uriaszony fellebbezett az ítélet ellen és így az ügynek az arad-i törvényszék előtt lesz folytatása.

Leugrott a második emeletről egy budapesti diákleány, mert megdorgálta a tanárja

Budapestről jelentik: Megrendítő diáktragédia történt a prater-uccai leánygimnáziumban, ahol a művészettörténeti óra után leugrott az iskola második emeletéről Dénes Vera tizenhat éves hetedosztályos tanuló, egy előkelő budapesti ügyvéd egyetlen leánya. Mire az öngyilkost kórházba szállították kiszenvedett. Mint utólagosan megállapítást nyert, a diákány a francia tanár dorgálása miatt lett öngyilkos.

Jugoszlávia visszatér az alkotmányosságához

Közeledést keres a Stojadinovics-kormány a magyar és a horvát kisebbségek felé — Uj választásokat irnak ki

Belgrádból jelentik: A skupstina új palotájának felavatása alkalmával Ciric elnök visszatérésre hívta fel a horvát képviselőket és sajnálkozását fejezte ki, hogy „horvát képviselőknek a parlamentben való meggyilkolásával beszennyezték a jugoszláv parlamentáriumot”.

Felszólította a horvát képviselőket, térjenek vissza a parlamentbe, hogy megfelelő módon rendezni lehessen a horvát és szlovén nép együttműködésének fontos kérdését.

Politikai körökben a felhívást úgy értelmezik, hogy a kormány meg akar egyezni a horvátokkal. Feltűnést keltett, hogy Stojadinovics miniszterelnök, Korosec belügyminiszter, Spaho közlekedésügyi miniszter és a négenstanács két tagja nem volt jelen a megnyitó ülésen. Ezt úgy magyarázzák, hogy a távollevők tüntetni akartak a skupstina ellen, amelynek mostani összetételével nincsenek megelégedve. Lehetséges, hogy rövidesen feloszlatják a skupstinát és új választásokat irnak ki.

Egyébként a Stojadinovics-kormány nemcsak a horvátokkal, hanem

a jugoszláviai magyar kisebbséggel is meg akarja javítani viszonyát.

Erre mutat az, hogy ismét engedélyezték a szabadkai és nagybecskereki magyar közművelődési egyesületek működését, amelyeket két év előtt tiltottak be. Hír szerint Belgrádban ismét megnyitják az ugyancsak két évvel ezelőtt betiltott magyar tanítóképzőt.

Halálos gázolási széria a megyében

Halálragázolt a vonat egy arad-megyei lelkészt Padureni állomáson

Vizsgálat indult meg annak megállapítására, szerencsétlenség vagy öngyilkosság történt — Egy arad-i gépkocsi halálragázolt egy öt éves arad-megyei fiút

Kedden délelőtt egy, Arad-megyében történt halálosvégű szerencsétlenségről történt jelentés az arad-i ügyészségre. A jelentés arról számolt be, hogy hétfőn este hét és nyolc óra között a vonat Padureni állomáson elgázolta Mladin Ioan 28 éves socodor-i lelkészt, aki sérülései következtében néhány perc múlva meghalt. Az ügyészség vizsgálatot rendelt el az ügyben, annak megállapítására, vajjon véletlen szerencsétlenség, vagy pedig öngyilkosság történt-e. Az ügyben a chisneu-cris-i csendőrség folytatja le a nyomozást.

Egy másik halálos gázolás történt az arad-megyei Seliste községben is. Az ügyészséghez beérkezett jelentés csak arról számol be, hogy

egy arad-i rendszámú gépkocsi, amelyet Weinfeld Sándor vezetett, elgázolt egy öt éves gyermeket, aki sérüléseibe belehalt. A csendőrség kihallgatta az autó vezetőjét, majd szabadlábrahelyezte, de a vizsgálat tovább folyik.

A keddi délelőtti órákban egy, néhány nappal ezelőtt történt gázolási eset áldozatának halálát is jelentették az arad-i ügyészségnek. A jelentést az arad-i gyermekkorház tette, amely közölte, hogy Popovici Ioan 11 esztendőes kisfiu, akit egy autógázolásból kifolyólag néhány nappal ezelőtt szállítottak a kórházba, hétfőn este sérüléseibe belehalt. Ebben az esetben is szigorú vizsgálat indult a felelősség tisztázására.

Miniszteri vezérfelügyelő Arad-on

Hétfő délelőtt óta Arad-on tartózkodik Ganescu belügyi vezérfelügyelő, aki végiglátogatja úgy az arad-i mint a megyei mozgósínházakat annak megállapítása végett, hogy azok megfelelnek-e mindenben a törvények, valamint a miniszterium által kiadott rendelet előírásainak. A vezérfelügyelő a mai napon befejezte az arad-i mozik felülvizsgálását és előreláthatólag már szerdán a megyébe utazik. Ganescu vezérfelügyelő egyébként arad-i tartózkodását felhasználta arra is, hogy látogatást tegyen dr. Ioan Groza vármegyei prefektusnál, továbbá Cotioiu Romulus dr. átmeneti bizottsági elnöknel.

Távíratilag kérte felvételét Titulescu a nemzeti-parasztpártba

A felgyógyult egykori külügyminiszter részvesz a párt egyik arad-i nagygyűlésén

București-ből jelentik: A nemzeti-parasztpárt vasárnapi nagygyűlésén az a hír terjedt el, hogy Titulescu volt külügyminiszter távíratilag kérte felvételét a párt tagjai sorába. A hírrel kapcsolatban az alanti részletek derültek ki:

Titulescu felgyógyulása alkalmából Mihailache üdvözlő távíratot küldött, amelyre a következő válasz érkezett:

„Hálásan köszönöm a jókívánságokat és kérem, hogy tekintsen engem is pártja tagjának”.

Ezt a távíratot a nemzeti-parasztpárt titokban tartotta, mert nem akarta azt, hogy a nagygyűlés előtt a nyilvánosságra hozatal reklámnak tűnjék fel. A nemzeti-parasztpárt vezetőségéhez közelállóak úgy tudják, hogy Titulescu azt a kívánságát is bejelentette, hogy felgyógyulása után részt kíván venni az anti-revizionista gyűléseken, ahol fel is fog szólni. Nincs kizárva, hogy a volt külügyminiszter november 15-én már Arad-on is megjelenik a párt által rendezendő nagygyűlésen.

SELECT 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

PREMIER!

AUDIOSCOP

Az első színes, plasztikus film, amely bámulatba ejtette a világot! Századunk csodája! A három dimenziós film már nem álom, hanem valóság!

A plasztikus filmhez szükséges zöld és piros szemüvegek a mozi pénztáránál szerezhető be darabonként 3 leierért.

H.

Jeanette MAC DONALD és Nelson EDDY tündéri operettfilmje

ROSE-MARIE

Rendezte: W. S. van DYKE.

Első felvonás: Romeo és Julia.

Utolsó felvonás: A Tosca fináléja.

E két felvonás között a legragyogóbb, legszebb, muzsikában és humorban gazdag operett.

Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

Telefon: 2-84.

CENTRAL 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor

Premier!

AZ IFJUSÁG DIADALA.

Cecil B. de Mille a világhírá rendező legművésze, leghatározosabb filmje. A film főszereplői egyetlen diákok és nem neves sztárok, de minden szereplője fölér egy sz árral. Témája a fiatalság előretörése, azzal a mindent elseprő lendülettel, energiával, amely csak a fiatalság tulajdonsága. Magyar feliratokkal is. Telef. 2-85.

HIREK

Ezer asszonyi túsz

A spanyol polgárháboru borzalmi közepette ismét szerephez jutott: a Nő. Fanatikus arckifejezésű, zilált külsejű, hátizsákos és töltényszájas asszonyok pótolják a madridi kormánycsapatok soraiban a hiányzó férfiakat. Az ibériai félszigeten lejátszódó szörnyű dráma eleven példája annak, hogy milyen hamar lesz egyenlő a semmivel a falvak és városok tegnap még elevenen nyüzsgő tömege, amint a háboru modern eszközei működésbe kezdenek. A gyérülő férfiak mellett az asszony is „háborus anyaggá” válik. Sok esetben szerepük passzívan tragikus. Madridban a vörös polgári milícia ezer asszonyt tartóztatott le, akiknek egyedüli büniük az, hogy féril hozzátartozójuk Franco tábornok seregének soraiban küzd. A fanatizált szenvedély és a vak gyűlölet a férfiakat nem tudta kézrekeríteni, ezért a védtelen asszonyok fogvatartásával igyekeznek a főváros ellen támadó seregre lelki nyomást gyakorolni. Mennyire gyáva asszonyi fogás az, amitől a madridi férfiak a háborus események megfordulását remélik. Ugy látszik megcserélődtek a szerepek és a spanyol polgárháboru küzdőterén már csak az asszonyokban van férfi lélek.

Régi középkori monda szól az ostromlott németországi városról, amelynek asszonyai férjüket a hátukon vitték ki a városból, mint „egyetlen kincsüket”. Így viselkedtek az asszonyok a bajtört, megszorult férfikkal szemben és mennyivel méltóbb ez a viselkedés, mint az, amely a spanyol vörös-csapatok asszonylelkű férfainak gyávaságát és tehetetlen bosszúvágyát bizonyítja.

— HIDEGEBB LESZ! A hőmérséklet lassu süllyedése várható, sok helyen esővel.

— VIDÉKI ELŐFIZETŐINKHEZ! Felkérjük mindazon vidéki előfizetőinket, kik az „Aradi Közlöny” lappéldányait nem kapták meg a rendes megszokott időben, sziveskedjenek ezt egy levelezőlapon kiadóhivatalunk előfizetési osztályával sürgősen közölni, hogy megfelelő intézkedéseket tehesünk.

— JELENTŐS VÁLTOZÁSOK VÁRHATÓK A DIPLOMÁCIAI KARBAN. Bucuresti-ből jelentik: Beavatott helyen úgy tudják, hogy változás fog előállni a diplomáciai karban. Valószínű, hogy a londoni, rizai, budapesti és szófiai követeket kicserélik. A prágai, berlini és athéni követek helyükön maradnak. Athénba és Ancaraba külön sajtóügyi tanácsot neveznek ki a követségek mellé.

— Schacht törökországi utra készül. Berlinből jelentik: Német gazdasági körökben úgy tudják, hogy Schacht Hjalmar a birodalmi bank kormányzója és Németország gazdasági diktátora a közeljövőben Törökországba utazik egy 35 tagból álló vegyes kereskedelmi bizottság élén, hogy a török gazdasági tényezőkkel megbeszélést folytasson.

— KÜLÖNLEGES FOGHÁZ A POLITIKAI FOGLYOK SZÁMÁRA. Bucuresti-ből jelentik: A politikai foglyok részéről már hosszú ideje súlyos panaszok hangzanak el a börtönrendszerrel kapcsolatban. Mint ismeretes, a politikai foglyok külön rezsimet óhaitanak. Értesülések szerint most Mircea Djuvara igazságügyminiszter elhatározta, hogy a politikai foglyok részére speciális fogházat alapít. A várost, amelyben ez a fegyintézet állani fog, még nem jelölték ki, de az igazságügyminiszter szerint Husi lenne a legalkalmasabb hely. Az új fogházat úgy építik meg és benne olyan rendszer fog uralkodni, hogy a politikai foglyoknak nem lesz panaszra okuk.

— Roosevelt módosítani akarja az amerikai alkotmányt. Newyorkból jelentik: A demokráciapárt egyik gyűlésén Roosevelt fia bejelentette, hogy amennyiben az amerikai nép bizalma ismét apja felé irányul, úgy annak első dolga lesz a kongresszusi alkotmánynak oly irányu megváltoztatása, amelynek alapján lehetséges lesz elvetni a száz százalékos megvalósítása.

— A jugoszláv kormány elfogadta a román—jugoszláv új Dunárea-híd és új vasút vonalak építési tervét. Belgrádból jelentik: A minisztertanács tegnap elfogadta azt a román—jugoszláv tervezetet, amely szerint Turnuseverin és a jugoszláviai Kládova között új Dunárea-híd épül, továbbá Kucsevo és Kládova mellett új vasúti vonalakat fektetnek le. Az új vasút építése két millió dinárba kerül, amelyet a szerb minisztertanács engedélyezett. A vasút a kládovai hidőig fog vezetni, tehát igen nagy kereskedelmi és stratégiai jelentősége van.

— Ausztria november elsején felszabadul a népszövetségi ellenőrzés alól. Bécsből jelentik: Kienböck, az osztrák Nemzeti Bank elnöke, a bank főtanácsának ülésén közölte, hogy Freze, a Nemzeti Bank népszövetségi tanácsadója, november elsején megvált tisztségétől. Ez azt jelenti, hogy november elsejétől kezdve Ausztria felszabadul a népszövetségi ellenőrzés alól.

Beperelte a szerzót a megelevenedett vigiáték-figura

Párisból jelentik: A francia fővárosban érdekes per kezdődött ma, amelynek közepontjában Maurice Rostand, az ismert író áll. 1933-ban Rostand „Az ágyugyáros” címmel szindarabot írt. Ebben egy Warequelet nevű egyén is szerepelt. Később derült ki, hogy a valóságban is létezik egy ilyen ember, aki tiltakozott a darabban való szerepeltetése ellen. Rostand ekkor megváltoztatta darabja szereplőjének nevét. A felperes azonban ezzel nem elégedett meg és 200 ezer frank kártérítést követelt. A törvényszék több tanút hallgatott ki, majd pedig a tárgyalást elhalasztotta.

— Elárverezik a Kreuger-tröszt kötvényeit. Newyorkból jelentik: A Kreuger-tröszt likvidációját nagyon megehezíti, hogy a Kreuger-tröszt likvidációs vagyona többszáz millió frank veszteséget szenvedett a francia frank devalvációján. Valószínűleg ezzel áll kapcsolatban, hogy a Kreuger-tröszt amerikai kötelezettségeit rendező bizottság október 27-én Newyorkban elárverezeti azokat az értékpapirokat, amelyeket az amerikai hitelezők követeléseinek biztosítására helyeztetett letétbe a fel számoló bizottság. Az elárverezendő értékpapírok között magyar, osztrák, német, lett, lengyel stb. értékpapírok vannak és ezeken kívül 74 millió 605.000 francia frank névértékű román Desvoltaire-kötvény és 308.690 angol font névértékű 1922. évi 4 százalékos román Consolidarea kötvény is.

— Irredenta vád egy salonta-i lelkész ellen. A salonta-i „Az Ujság” című lap közli, hogy Filip közigazgatási vezérinspektor Salonta-ra érkezett és a polgármesteri szobában vizsgálatot tartott Dohi Árpád oltani református lelkész ellen, aki egy feljelentés szerint — amit állítólag a presbiterium két tagja tett — a templomban prédikációjában, államellenes kijelentéseket tett. A kihallgatásnál szintén megidézték, jelen volt Fráter Emil volt országgyűlési képviselő, gondnok és K. Balogh Ferenc tekinthetős gazda is. A vizsgálat eddig — a hírek szerint — nem igazolta a feljelentést. Régen harc dúl az egyházban Dohi személye körül, aki már elpályázik onnan és ingóságainak egy részére, szabad kézből árverést is hirdtetett. A vizsgálatot a vezérinspektor szombatn még nem fejezte be, de megdöbbenő, hogy a vádaskodásig fajult el a személyi harc.

— Író- és tanszerek Császár papíráruházában, Select-mozgó mellett.

— Autószerencsétlenség az osztrák—magyar határon. Budapestről jelentik: Borzalmas gépkocsiszerencsétlenség történt az osztrák—magyar határon. Az őrháztól néhány lépésnyire, de még osztrák területen Karl Dudek gyáros gépkocsija az árokba fordult és a benne ülő egy férfi, két nő és két gyermek súlyosan megsérült. Az autószerencsétlenség sebesültjeit beszállították a központi kórházba.

Udvarias ember

— Bocsánat, asszonyom, ezt a csavart az országuton találtam. Nem kegyed vesztette el...?

Megmérgezték

egy arad-megyei gazdát

Titokzatos mérgezési eset Savarsin község környékén

Néhány nappal ezelőtt a Savarsin község közelében lévő Parnesti faluban hirtelen meg halt Mica n Solomon 43 éves jómódu községbeli gazdálkodó. A haláleset után a hatóságokhoz

névtelen feljelentés érkezett, amely közölte, hogy a gazdálkodó nem halt meg természetes halállal, hanem megmérgezték.

Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot, melynek folyamán exhumálták a gazdát és belső részét megvizsgálták. Kiderült, hogy a névtelen feljelentés igazat mondott, amennyiben az elhunyt belső részében mérgező nyomainra bukkantak. Az ügyet Alexandrescu Alexandru vizsgálóbíró, a második számú vizsgálóbírói hivatal agilis vezetője vette át, aki már eddig is több tanút hallgatott ki és erélyes vizsgálatot vezet annak kiderítésére, ki mérgezte meg Mican Solomont. Az ügyben hamarosan érdekes fordulat várható.

— Özvegy dr. Ligeti Lajosné halála. Városzerte nagy megdöbbenést keltett az a hír, amely ma terjedt el Arad-on és amely arról szólt, hogy özvegy dr. Ligeti Lajosné köztisztviselőben álló aradi uriaszonyt agyvérzés érte. Dr. Ligeti Lajosné férje Abrud-on volt közjegyző és úgy őt, mint kiterjedt rokonságát, Arad-on széles körökben ismerték és becsülték. A hír igaznak bizonyult, azonban az uriaszony betegsége nem új keletű, hanem két évvel ezelőttre nyulik vissza, amikor Ligeti Lajosné, Budapestben Ádám professzor megoperálta. Körülbelül hat vagy hét héttel ezelőtt szíve érgörcsben megbetegedett és kezelőorvosa dr. Moga Cornelia orvosnő gondos ápolása sem tudta megakadályozni a betegség súlyosabbra fordulását. Ligeti Lajosné ma délelőtt agyvérzést kapott és ebedután két óraker Regina Maria ut 9. szám alatti lakásán elhunyt. A halálesetről nyomban értesítették dr. Tisch Mórt a cluj-i klinika sebészfőorvosát, valamint a rokonság többi tagját, akik Cluj-on laknak. Temetéséről ma még nem történt intézkedés. A haláleset mély részvétet váltott ki Arad-on.

— Szeged FC—Nemzeti FC. 3:3 (2:0). Budapestről jelentik: Ma tartotta meg a Szeged FC és a Nemzeti FC. mérkőzését, amely 3:3 (2:0) eredménnyel végződött.

— Bélrenyhesség és kínzó főfájások, a máj és epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és biztosan megszünteti a hasiszervek pangását. Az orvosok ajánlják.

— Egymillió dollárra perli az impresszáriója a hét éves Shirley Temple-t. Newyorkból jelentik: A kis hét éves Shirley Temple, a világ mozilátogató közönségnek kedvence, egymillió kártérítési per középpontjába került, Jack Hays szinpadí ügynök ilyen összeg ereiég perelte be a csöpp filmsztár édesanyját, édesapját, a „20-th Century” filmársaságot, a Californiai Bankot és a California Trust-öt. Jack Hays keresetében elmondja, hogy ő fedezte fel Shirley Temple-t és ő képezte ki filmsztárrá. Még 1932. január 20-án — amikor Shirley Temple két és háromnegyed éves volt — Hays szerződést írt alá, amelyben kötelezte magát arra, hogy az édes kis lánykát kitaníttatja szinpadí- és filmszerepek eljátszására. Ennek ellenében a szinpadí ügynök két éves szerződést kapott és további két évre szóló opciót, hogy ez alatt az idő alatt kizárólag ő szerződhessen a gyerek nevében. Heti ötven dollár fizetést garantált a szerződésben arra az időre, amikor Shirley Temple játszik. Elmondja, egy évvel később a kis filmsztár szülei megállapodtak a Fox-gyárral és órála tudomást sem vettek többé, pedig tanárokat, rendezőket szerződtetett a kis Shirley mellé, akik énekelni és játszani tanították, azonkívül még nyelvmestereket is fogadott, akik franciára és spanyolra tanították a gyermeket. Jack Hays szerint Shirley Temple ma „ötmillió dolláros filmsztár” és őt kerek egymillió dollár veszteség érte.

— Visszavonul a sporttól két magyar olimpiikon. Budapestről jelentik: Zombori és Kárpáti birkozó bajnokok, akik a legutóbbi olimpiai játékok során bajnokságot nyertek bejelentették a magyar sportszövetségnek, hogy miután betöltötték a harmincadik életévüket visszavonulnak a további versenyeiktől.

Curtici-i idill

az arad-i büntető bíróság előtt.

Néhány hónappal ezelőtt furcsa ügyben kellett itélkeznie az arad-i törvényszéknek. **Pintér Mária** Curtici községbeli lakosnő feljelentette volt barátját, **Costa** Iosif-ot, akit nem kevesebbel vádolt, minthogy felségsértő tartalmu levelet küldött a királyi kabinetirodának, hogy magasztalta annakidején a **Sándor** jugoszláv király gyilkosait, hogy *magyar kém, aki újrendszerű gépfegyvert talált fel és azt a magyar kormányának ajánlotta.* Annakidején le tartóztatták a súlyos vádak nyomán **Costa**-t, akinek a főtárgyalás alkalmával sikerült beigazolnia, hogy az egész vád elhagyott barátjának bosszúja és így bizonyítékok hiányában felmentették.

A volt barát most **Pintér Mária** ellen tett bünvádi feljelentést egyrészt lopás, másrészt pedig hamis vád és hatóság előtti rágalmozás címén és ebben az ügyben kedden tartott főtárgyalást az arad-i törvényszék második szekciójának **Moldovan—Olariu**-tanácsa. A főtárgyaláson a feljelentő kijelentette, hogy nem kívánja a vádolt megbüntetését, csupán azért, aki **Pintér Mária**t felbízta a valótlan adatokat tartalmazó feljelentés megtételére. A bíróság végül itt is felmentő ítéletet hozott.

— **ZÜRICH** ZARLAT. Páris 20.26 és fél, London 21.27 és egynegyed, Newyork 435.30, Milánó 29.92 és fél, Amszterdam 233.25, Berlin 175, Prága 15.40, Varsó 81.80, Belgrád 10.00 Bucaresti 3.25.

— Széleskörű amnesztia lesz január elsején. **București**-ből jelentik: A „Tempo” jelentése szerint január elsején az új büntető törvénykönyv életbeléptetése alkalmával széleskörű amnesztia lesz. A megkegyelmezés kiterjed a sajtóvétségekre is. Ugyanekkor fogják kihirdetni azokat a megkegyelmezéseket és büntetés csökkentéseket, amelyeket az uralkodó születésnapja alkalmából terjesztettek elő.

— **Ioan Popescu** törvényszéki tanácselnök előadása. Kedden délután 6 órai kezdettel az arad-i román hölgyek körének, a CFR-palota második emeletén lévő helyiségében, magy érdeklődéssel kísért előadást tartott **Popescu Ioan**, az arad-i törvényszék első tagozatának tanácselnöke. Az előadás címe: „A nők emancipációja” volt és **Popescu** elnök előszörban a nőnek a család életében vállalt szerepéről, majd pedig a modern nők jogairól beszélt. A termet zsufolásig megtöltő előkelő közönség elismeréssel adózott a kitünően felépített előadásért.

— **November 1-ig felfüggesztették a számlákra írott szerződések utáni egy ezrelék repülőbélyeg használatát.** **București**-ből jelenti az **Argus**, hogy az ottani kereskedelmi és ipari érdekképviselet közbenjárása alapján a pénzügyminisztérium „a számlákon lévő szerződések után is kötelezővé tett” egy ezrelék repülőbélyeg használatát november 1-ig felfüggesztette. „Ezután — így szól a jelentés — csak az egyeztetéskor rendes számlabélyeg illetéket szabad szedni.” Mivel a fenti jelentést homályosnak tartottuk, ezért a kereskedelmi és jogi fórumokhoz fordultunk, hogy mit kell érteni „számlákon lévő szerződések” alatt. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a pénzügyminisztérium megállapítása szerint többen ki akarták játszani a szerződési illetékek fizetésére vonatkozó rendelkezést és nem kötötték adásvételi szerződéseket, hanem az áru szállításkor bemutatott számlára vezették a szóbeli megállapodást. A pénzügyminisztérium régebben ezért rendelte el az ilyen burkolt szerződések egy ezrelékes repülőbélyeg illetékének inkasszállását, de mostani új rendeletével november 1-ig felfüggesztette ezt.

— **Dr. Kupfer Miksa** előadása a **Wizoban**. Kedden délután a **Wizo** új előadóterme zsufolásig megtelt az egyesület tagjaival és vendégeivel, akik az évadnyitó előadás iránt érthető érdeklődést tanúsítottak. Az érdeklődést fokozta az is, hogy **dr. Kupfer Miksa**, aki kilenc évvel ezelőtt alapította meg saját kezdeményezéséből ezt a nivós kulturális egyesületet — ezen az évfordulón ismét megjelent a **Wizo** előadó-pódiumán, hogy regisztrálja az elmúlt évek eseményeit. Az előadó rámutatott arra, hogy bármily nyomorúságos is most az egyes „alacsonyabbrendű” nemzetek sorsa, azért nem kell csüggednünk, mert a niceai zsinat óta **Darwin-on**, **Kant-on**, **La Place-on** és **Spengler-en** keresztül **Alfred Adler**-ig sokkal súlyosabb és nehezebb helyzetekkel kellett már a zsidóknak megküzdeni. A **Wizo** hallgatósgájának nevében **dr. Fuchs Alberine** elnöknő hálás szavakkal és meghatva köszönte meg a nagyvonalu előadást.

— A **Katolikus Népszövetség arad-i tagozatának évadnyitó gyűlése.** Az arad-i katolikus társadalomnak jelentős eseménye volt. A **Katolikus Népszövetség** arad-i tagozata tartotta évadnyitó gyűlést hétfőn, délben fél 12 órakor a plébánia nagytermében a Népszövetség elnökének, **Lakatos Ottó** dr. plébánosnak az elnöklétével. A gyűlés iránt rendkívüli érdeklődés nyílvánult meg és az arad-i katolikus társadalom vezető személyiségein kívül **Timisoara**-ról is több vendég jelent meg, közöttük **Fodor József** lelkész, a **timisoara-i Népszövetség** elnöke, **Marty Mihály** és **Rajka László** tanárok és még többen. A gyűlésen az előtérben álló társadalmi problémák körül folyt eszmecsere a „**Quadragesimo anno**” pápai bulla alapján.

— **Egy havi börtön — a megrendelőlap meghamisításáért.** Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy az arad-megyei **Seliste** községben **Popovici Ioan** és **Rátkai** kereskedők megbízták **Hotoras Ioan** földművest, hogy Arad-on részükre bevásárlást végezzen. **Popovici** csak megrendelőlapot adott, **Rátkai** viszont a megrendelt áru értékét nyomban ki is fizette. A földműves a **Rátkai**-féle megrendelőlapról leradirozta a kereskedő nevét és **Popovici** nevét írta arra is. Később kiderült a csalás, amelyből kifolyólag **Hotoras** kedden került az arad-i törvényszék elé, amely egy havi börtönre és 500 lei pénzbüntetésre ítélte a földművest.

Őszi-idényre KERPEL könyvtár
Ujdonságokkal szolgál. Havi díj 40 Lei. 4687

— **Veresreverte a mezőőr a tilosba tévedt libák tulajdonosát egy arad-megyei községben.** Súlyos testisértés elkövetésével vádolva került ma az arad-i törvényszék elé **Borbiró Béla** macea-i mezőőr, aki néhány hónappal ezelőtt veresreverte **Maris Simon** községbeli lakost, akinek libái tilosba tévedtek. A vádlott az ügy mai tárgyalásán kijelentette, hogy azért bántalmazta **Marist**, mert nem akart vele bemenni a község-házára a jegyzőkönyv felvétele végett. A törvényszék azonban nem fogadta el ezt a védekezést és a tulbzogó mezőőrt 15 napi elzárásra ítélte, egyben kötelezte 1700 leies kártérítés megfizetésére.

Orezeanu arad-i törvényszéki főelnök a bíróság elé állította rágalmozóját

Érdekes bünper került ma tárgyalásra az arad-i törvényszék második szekciójának **Moldovan—Olariu**-tanácsa előtt. A feljelentő az ügyben maga **Orezeanu Romulus** arad-i törvényszéki főelnök, aki rágalmozás címén állította a bíróság elé **Bugariu David** arad-i háztulajdonost. A vád szerint a háztulajdonos a **timisoara-i Táblához** beadványt intézett, amelyben különböző súlyos vádakkal illette a főelnököt.

Az ügyben mára tüzték ki a főtárgyalást, a háztulajdonos azonban elhalasztást kért és két tanut jelentett be annak igazolására, hogy akkor, amikor a Táblához címzett beadványt írta, ittas volt, még pedig olyan mértékben, hogy nem tudott számot adni cselekedeteiről. Erre nézve **Mon** a **Ananie** és **Grosz Jenő** — az utóbbi korcsmáros — tanukat jelentette be. A bíróság helyt adott a kérelemnek és elrendelte a tanuk kihallgatását, a tárgyalást december 17-ikére halasztva.

Letartóztattak liliumtíprás vádjával egy arad-i nyugdíjast

Az arad-i államrendőrség ma rendkívül súlyos váddal terhelve letartóztatta **Pappházi Achilles** 47 éves nyugdíjast, akit ellen azt a feljelentést tették, hogy egy tizesztendő kislány ellen liliumtíprást követett el. A feljelentés szerint **Pappházi** két serdüetlen kislányt felcsalt lakására, azzal az ígérettel, hogy almát ad nekik, később az egyiket elküldte, a másikat azonban visszatartotta, majd később erőszakos merényletet követett el ellene. A leányka néhány nap múlva súlyosan megbetegedett, mire feljelentést tett. **Pappházi** tagadta az ellene felmerült vádat, az orvosi vizsgálat azonban hamarosan kiderítette, hogy a gyanúsított szintén beteg, ami teljes mértékben igazolta a súlyos vádat. Kedden délelőtt az őrizetbevevett **Pappházi**t az arad-i ügyészségre szállították, onnan pedig **Alexandrescu Alexandru** vizsgálobíró e é került, aki kihallgatása után vizsgálati fogságba helyezte a nyugdíjast.

LEGUJABB

Románia résztvesz

a Középeurópai Kupa mérkőzésein

Budapestről jelentik: A Magyar Labdarúgó Szövetség ma esti ülésén **dr. Dietz** szövetségi kapitány beszámolt a prágai cseh-magyar mérkőzésről, majd felajánlotta lemondását. A szövetség a jelentést tudomásul vette, a szövetségi kapitány lemondását azonban nem fogadta el. Tudomásul vették ezután, hogy a Középeurópai Kupa október 31-én és november 1-én Prágában ülésezik. Az ülés nagyjelentőségű eseménye Romániának és Jugoszláviának a Középeurópai Kupába való felvétele lesz. Az olasz delegáció javasolni fogja, hogy a kupa alapítói: Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország és Olaszország 3—3 csapattal, Svájc két csapattal, Románia és Jugoszlávia pedig egy-egy csapattal vesznek részt a Középeurópai Kupa küzdelmeiben. Az olasz javaslatot a magyar szövetség pártolni fogja.

Vád alá helyezték a halálraítélt bécsi szadista uriaszony leányát

Bécsből jelentik: Ismeretes, hogy a bécsi bíróság kötél általi halálra ítélte **Luner Edénét**, aki halálra kínozta cselédjét, férjét pedig hat esztendő börtönnel sújtotta a bíróság. Az ügyés most vádat emelt a házaspár 16 esztendő Grete leánya ellen, emberölésben való bűnrészeség címén. A leány a főtárgyaláson súlyosan terhelő vallomást tett anyja ellen. A rendkívül érdekes bűnügy főtárgyalását november folyamára tűzte ki a kiskoruak bírósága.

Letartóztatták a seliste-i halálautó soffőrjét

Lapunk más helyén beszámoltunk arról az autóbusszerencsétlenségről amely az arad-megyei **Seliste** község közelében játszódott le és amelynek egy ötéves gyermek esett áldozatul. Mint megállapítást nyert, az autó soffőrjét **Feuerstein Béla**-nak hívják, akit ma az esti órákban beszállítottak az arad-i rendőrség fogdájába. A szerencsétlenség ügyében reggel folytatják a vizsgálatot és a szerencsétlenséget előidéző soffőrt valószínűleg még a délelőtti folyamán átkísérik az ügyészségre.

— **A mester- és munkakönyvek beváltása Arad-on.** Az arad-i Munkakamara közli az érdekeltekkel, hogy a társadalombiztosítóval történt megegyezése értelmében a munkakönyvek és mesterkönyvek beváltását a társadalombiztosító két delegált tisztviselője végzi, akik naponta reggel 8 órától délután 2 óráig állanak a közönség rendelkezésére.

— **Akinél a szívműködése rendetlen, ugyszintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.**

— **Meghalt Kulinyi Béla** egykori maderati állomás-főnök. **Kulinyi Béla**, aki évekkal ezelőtt **Musca-Maderat-on** volt állomásfőnök, nyolc héttel ezelőtt, gyomorinfekció következtében súlyosan megbetegedett. A betegsége olyan súlyosra fordult, hogy körülbelül egy héttel ezelőtt beszállították a kórházba, ahol a 61 éves ember hétfőn délután hat órakor, elhunyt. **Kulinyi Béla**t széles körökben ismerték, a **Podgoria-n** különösen, ahol szívélyesen állott mindenkinek a rendelkezésére és látott el mindenkit hasznos útmutatásával. Veje eltávozott annak a régi generációnak egyike, akinek nevéhez sokakat kedves emlékek fűznek. Temetése október 21-én, szerdán délután lesz Arad-on, a kórház halottasházából, ahonnan rövid gyászszertartás után a felsőtemetőbe, a református egyház szertartásai szerint helyezik örök nyugalomra.

— **MA az alantí gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

ANGEL, Piața Catedral,
OMESCU, Bulevardul Regina Maria,
KESZTENBAUM, Str. Ghiza Birta,

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Kinos helyzetet idézett elő a nemzetközi utalványforgalomban a postavezérigazgatóság túlváratos intézkedése

Oktober elseje óta visszairatja a magyarországi címzettek számára feladott postautalványokat — A Banca Nationala engedélyezte az átutalásokat, de a posta még nem utalta át a hozzá befizetett összegekről szóló utalványokat — Az arad-i postafőnökség érdekes felvilágosítása —

Arad. A külföldi nehéz valuták értékének leszállítása miatt sajnálatos zavarok keletkeztek a külföldre történő hivatalos pénzáutalási forgalomban, mert egy teljesen szükségtelen felsőbb intézkedés megakadályozta a Romániában befizetett összegek egy részének külföldre való transzferálását.

Mint ismeretes, a hollandi forintot, a francia és a svájci frankot, a csehekronát és a lírát az utóbbi hetekben, pár nap leforgása alatt, saját országukban hivatalosan leértékelték. Ezzel kapcsolatban a nemzetközi valutaüzérek spekulációs okokból elhíresztelték, hogy a leit, a pengőt, a schillinget és a dinárt is leértékelték. Az említett államok kormányai azonban a leghatározottabban megcáfolták ezt. Ennek dacára egy felsőbb fórum érthetetlen okokból megszüntette a pénz átutalását Magyarországra, habár a magyar kormány is megcáfolta a pengő leértékeléséről szóló tendenciózus híreszteléseket.

Rendkívül sok érdeket sért az a bucuresti-i intézkedés, amelynek alapján október elseje óta megszűnt a Magyarországra posta utalványon feladott pénz továbbítása és emiatt rengeteg reklamáció érkezett a posta- és táviratvezérigazgatósághoz Bucuresti-be.

Aradon is igen jelentékeny összegeket fizettek be októberben a postán a nemzetközi utalványokra, amelyeknek összegeit a Banca Nationala itteni fiókja szabályszerűen engedélyezte a román-magyar fizetési egyezmény alapján. Az előírásoknak megfelelően az arad-i főpostáról most is felküldték a nemzetközi pénzesutalványokat a bucuresti-i postavezérigazgatóság deviza-osztályához, mert az számítja át külföldi valutára az utalványon lévő leösszegeket, mely után Bucuresti-ből állandóan direkt a külföldi címzett lakhelyére küldték az utalványt. A címzett lakhelyén mindig nyomban kiűzték az utalványon lévő valutát.

E hó elsejéig így ideálisan bonyolították le a nemzetközi postautalvány-forgalmat, de elsején megszüntették az utalványok továbbítását.

Az Aradi Közlöny a közvetlen tapasztalatok alapján ma felvilágosítást kért az arad-i főpostán és a főnöki hivatalban úgy nyilatkoztak, hogy

Bucuresti-ből a külföldi valuta-árhullámzás miatt még most sem továbbították az október elsején feladott utalványokat.

Az arad-i postafőnökség a reklamációk alapján ma felírt a vezérigazgatósághoz, amelynek figyelmét felhívta arra, hogy a pengő a le nem értékelt valuták közé tartozik, annak árfolyama nem hullámzik, így tehát egyáltalán semmi akadály sincs annak, hogy a vezérigazgatóságnál visszatartott utalványokat azonnal továbbítsák a külföldi címzetteknek. Ezek között sokan vannak, akiknek gyógykezelési költségeit, tanulmányi díjait vagy eltartási segélyét tartották vissza Bucuresti-ben — teljesen jogtalanul.

Azért jogtalan ez az eljárás, mert a Banca Nationala a le nem értékelt valuták átutalását

Magyar választópolgárok!
Mindenki váltsa ki szavazólapját!

engedélyezte és ez alapon adták fel postautalványokon a leösszegeket. Ha a postavezérigazgatóság túlváratosságból nem tartotta átutalhatónak a Banca Nationala által aprobált összegeket, miért engedte meg, hogy a postahivatalok felvegyék a feladóktól az utalványon lévő leíveket?! Ha a posta elfogadta a nemzetközi utalvány összegeit, akkor a vezérigazgatóság valutaosztályának okvetlenül át kellett volna utalnia azokat, mert nincs joga ahhoz, hogy a jóhiszemű pénzfeladókat és az utalványok címzettjeit kinos bizonytalanságban hagyja. Miért akarja a vezérigazgatóság valutaosztálya súlyos helyzetbe hozni azokat, akik a Banca Nationala engedélye alapján törvényesen befizették a postán a sokezer leit?! Ezt az adminisztratív feladatot a vezérigazgatóság azonnal köteles elvégezni, mert a Banca Nationala-tól erre megkapta a felhatalmazást.

Érdekes háttere van a magyar Faforgalmi R.-T. monopol-szerződése meghosszabbításának

A szövetkezetek és az erdőbirtokosok váratlanul visszavonták pályázatukat

Nemcsak az arad-i és környékbeli, hanem az összes romániai faexport-vállalatokat közelről érintő érdekes eseményről kapott hírt a romániai faexportörök egyesülete. Tudvalevőleg a román-magyar kereskedelmi egyezmény alapján ebben a szezonban sokkal több tűzifát exportálnak Magyarországra a romániai kereskedők és fatermelő-vállalatok, mint az előző években. Az exportált fát Magyarországon éveken át kizárólag a Faforgalmi r. t. osztotta szét és ennek a társaságnak irányítása mellett kaphattak tűzifát az ottani faimportcégek.

A Faforgalmi r. t. nagy hasznot jelentő monopóliuma már évek óta tart, habár egyeduralma ellen a magyarországi nagy fakereskedő-cégek és erdőbirtokosok többször kifogásokat emeltek. A Faforgalmi r. t. a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Általános Hitelbank és az Angol-Magyar Bank alapítása és ez a három nagy nemzetközi súlyú pénzintézet mindig meg tudta védeni a Faforgalmi r. t. monopóliumát.

Őszi közgyűlést tartott az Arad-i Árutőzsde

Az Arad-i Árutőzsde ma délelőtt tartotta őszi közgyűlését Mateescu Ștefan elnökle mellett. A közgyűlés tárgysorozatán csupán a titkári hivatali beszámolója szerepelt a tőzsde 1936. évi működéséről. Păcuraru Brutus, a tőzsde főtitkára ismertette a jelentést, amely szerint a tőzsde elmúlt évi tevékenysége nagyjából azonos volt az előző évek ügyleteivel.

Az év első kilenc hónapjában 3268 ügyletet jegyeztek be, ami 2900 vagon terménynek felel meg, összesen 166 millió lei értékben. Károsan befolyásolta a tőzsde ügyleteit a malom-ipar súlyos helyzete.

Az 1936. év legkiemelkedőbb eseménye a tőzsde fa-osztályának megnyitása volt. A kerületbeli fatermelők és fakereskedők kívánságára a tőzsde külön fa-osztályt létesített, amelynek első feladata volt a fa-szokványok összeállítására. Eddig egyetlen hazai tőzsdének sincsenek fa-szokványai,

sőt a külföldi tőzsdék szokványai is meglehetősen

játszadogot

céltalanul.....

Miért ne játszana egyszer okosan....?

egy sorsjeggyel, melyet a Wagon-Lits-Cook fölértékelténél vett?

ARADON a Minorita-palotában.

Postacsek-kontó száma 3072.
Küldünk postán sorsjegyeket utánvétellel.

A vállalatnak a magyar állammal kötött szerződése ebben a hónapban lejár és a szövetkezetek, valamint az a truista intézmények és az erdőbirtokosok minden befolyásukat érvényesítették a magyar földművelésügyi miniszteriumban, hogy ne kössön új szerződést, hanem adja át a monopóliót a szövetkezeteknek és altruista egyesületeknek.

Ez alapon olyan hírek terjedtek el Magyarországon és Romániában, hogy a Faforgalmi r. t. koncessziója megszűnik és így a romániai faexportörök egészen új magyarországi alakúval fogják a jövőben lebonyolítani a sokszáz millió lei értéket képviselő faügyleteket.

De a most érkezett megbízható jelentés szerint váratlan foráulat történt, mert a Darányi-kormány megalakulásának napján az erdőbirtokosok és szövetkezetek visszavonták ajánlatukat és így a fakoncesszió egyetlen pályázója, a régi Faforgalmi r. t. 1939. végéig újból megkapta a kizárólagossági jogot a tűzifa átvételére és szétosztására

elavultak már. Az arad-i tőzsdén szakértőkből álló bizottság, hónapokon keresztül tárgyalta le azt a szokvány-tervezetet, amelyet Bán Vilmos készített és amely a lehető legmodernebb rendelkezéseket tartalmazza. A bizottság jogi természetű munkálataiban dr. Falus Lajos és dr. Höflich Béla vettek részt. A szokványok teljesen elkészültek s azokat az arad-i tőzsde megküldi most az ország összes tőzsdéinek, mert kívánatos volna, hogy egységes szokványok legyenek az összes tőzsdéken.

A közgyűlést megelőzően Bán Vilmos és Spitz Tivadar a tőzsde fa-osztályának hivatalos közvetítői letették a hivatali esküt Mateescu Ștefan tőzsdeelnök kezébe. A tőzsde fa-osztálya most már bejegyezheti a fatermelők és kereskedők ügyleteit.

= HAT ÉVIG NEM LEHET ELADNI SVÁJCBAN AZ 1934. JANUÁR ELSEJE UTÁN VÁSÁROLT FÖLDEKET. Bernből jelentik: A szövetségi tanács szociális szempontból azt a rendeletet adta ki, hogy az 1934. január elseje után vásárolt földeket hat esztendőig sem részletekben, sem egész kiterjedésükben nem lehet eladni. A rendelet alól csak jól megindokolt esetekben adhat a kormány kivételt.

